

СУД ЕЎРАЗІЙСКАГА ЭКАНАМІЧНАГА САЮЗА

КАНСУЛЬТАТЫЎНАЕ ЗАКЛЮЧЭННЕ

18 чэрвеня 2019 года

горад Мінск

Вялікая калегія Суда Еўразійскага эканамічнага саюза ў складзе:
старшынствуючага Баішава Ж.Н.,
суддзі-дакладчыка Сяйцімавай В.Х.,
суддзяў Ажыбраімавай А.М., Айрыян Э.У., Коласа Дз.Г.,
Нешатаевай Т.Н., Сяйцімавай В.Х., Скрыпкінай Г.А., Туманяна А.Э.,
Федарцова А.А., Чайкі К.Л.,

пры сакратары судовага пасяджэння Лазінскай А.У., даследаваўшы
матэрыялы справы, заслухаўшы суддзю-дакладчыка,

кіруючыся пунктамі 46, 47, 50, 68, 69, 73-75, 96, 98 Статута Суда
Еўразійскага эканамічнага саюза, артыкуламі 14, 19, 72, 75, 85
Рэгламента Суда Еўразійскага эканамічнага саюза,

прадастаўляе наступнае кансультаўнае заключэнне па заяве
Нацыянальнай палаты прадпрымальнікаў Рэспублікі Казахстан
«Атамекен» аб растлумачэнні палажэнняў артыкулаў 74, 76 Дагавора аб
Еўразійскім эканамічным саюзе ад 29 мая 2014 года і пунктаў 2 і 5
Крытэрыяў аднясення рынку да трансгранічнага, зацверджаных
Рашэннем Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета ад 19 снежня
2012 года № 29.

I. Пытанне заяўніка

Нацыянальная палата прадпрымальнікаў Рэспублікі Казахстан
«Атамекен» (далей - заяўнік, Нацыянальная палата прадпрымальнікаў)
звярнулася ў Суд Еўразійскага эканамічнага саюза (далей - Суд) з
заявай аб растлумачэнні палажэнняў артыкулаў 74, 76 Дагавора аб
Еўразійскім эканамічным саюзе ад 29 мая 2014 года (далей - Дагавор) і
пунктаў 2 і 5 Крытэрыяў аднясення рынку да трансгранічнага,
зацверджаных Рашэннем Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета
ад 19 снежня 2012 года № 29 (далей - Крытэрыі аднясення рынку да
трансгранічнага, Крытэрыі).

У заяве адзначаецца, што ў адпаведнасці з пунктам 7 артыкула 76 Дагавора спыненне парушэнняў гаспадарчымі суб'ектамі (суб'ектамі рынку) дзяржаў-членаў, а таксама фізічнымі асобамі і некамерцыйнымі арганізацыямі дзяржаў-членаў, якія не ажыццяўляюць прадпрымальніцкую дзейнасць, агульных правілаў канкурэнцыі, усталяваных раздзелам XVIII «Агульныя прынцыпы і правілы канкурэнцыі» Дагавора, у выпадку калі такія парушэнні аказваюць або могуць аказаць негатыўны ўплыў на канкурэнцыю на трансгранічных рынках на тэрыторыях дзвюх і болей дзяржаў-членаў, за выключэннем фінансавых рынкаў, ажыццяўляецца Еўразійскай эканамічнай камісіяй (далей - Камісія) у парадку, які прадугледжаны Пратаколам аб агульных прынцыпах і правілах канкурэнцыі, які з'яўляецца дадаткам № 19 да Дагавора (далей - Пратакол). Пры гэтым пунктам 8 Пратакола ўсталявана, што спыненне парушэнняў гаспадарчымі суб'ектамі (суб'ектамі рынку), а таксама фізічнымі асобамі і некамерцыйнымі арганізацыямі дзяржаў-членаў, якія не з'яўляюцца гаспадарчымі суб'ектамі (суб'ектамі рынку), агульных правілаў канкурэнцыі, усталяваных артыкулам 76 Дагавора, на тэрыторыях дзяржаў-членаў ажыццяўляецца ўпаўнаважанымі органамі дзяржаў-членаў.

Заяўнік адзначае, што ў дачыненні да прымянення палажэнняў раздзела XVIII «Агульныя прынцыпы і правілы канкурэнцыі» Дагавора і Пратакола ў іх узаемасувязі з Крытэрыямі аднясення рынку да трансгранічнага паўстаў шэраг пытанняў. У прыватнасці, гаворка ідзе аб размежаванні кампетэнцыі паміж Камісіяй і ўпаўнаважанымі органамі дзяржаў-членаў на спыненне парушэнняў, забарона на якія ўсталявана пунктам 1 артыкула 76 Дагавора.

У выпадку, калі мае месца парушэнне падпункта 1 пункта 1 артыкула 76 Дагавора, выказанае ва ўсталяванні манапольна высокай або манапольна нізкай цаны тавару, адначасова такая цана тавару можа быць усталявана аднолькавым чынам як для спажыўцоў, якія ажыццяўляюць сваю дзейнасць на ўнутраным рынку дзяржавы-члена, так і для спажыўцоў, якія ажыццяўляюць сваю дзейнасць на трансгранічных рынках.

На думку заяўніка, у адзначаным выпадку пры выкананні патрабаванняў пункта 5 Крытэрыяў і ўсталяванні кампетэнцыі Камісіі, адначасова, магчыма, будзе існаваць кампетэнцыя ўпаўнаважанага органа дзяржавы-члена ў спыненні парушэння аналагічнага патрабавання нацыянальнага заканадаўства дзяржавы-члена. У сувязі з чым можа ўзнікнуць сітуацыя, пры якой адначасова адным дзеяннем будзе здзейснена парушэнне артыкула 76 Дагавора з кампетэнцыяй Камісіі па спыненні такога парушэння і парушэнне нацыянальнага заканадаўства дзяржавы-члена з кампетэнцыяй упаўнаважанага органа

дзяржавы-члена па спыненні такога парушэння.

Аналагічныя сітуацыі, на думку заяўніка, уласцівыя і для іншых кваліфікаваных складаў, пайменаваных у падпунктах 2 - 7 пункта 1 артыкула 76 Дагавора.

Заяўнік просіць Суд даць тлумачэнне аб прымяненні наступных палажэнняў Дагавора і Крытэрыяў аднясення рынку да трансгранічнага:

1. 1. Пры наяўнасці сітуацыі, калі гаспадарчым суб'ектам (суб'ектам рынку) адным дзеяннем (бяздзейнасцю) здзяйсняецца парушэнне як нацыянальнага заканадаўства дзяржавы-члена на ўнутраным рынку адпаведнай дзяржавы-члена, так і парушэнне пункта 1 артыкула 76 Дагавора на трансгранічным рынку, пры ўмове выканання пункта 5 Крытэрыяў, ці належыць разгляд адзначаных дзеянняў (бяздзейнасці) да кампетэнцыі (выключнай кампетэнцыі) Камісіі?

2. У выпадку прыцягнення да адказнасці гаспадарчага суб'екта (суб'екта рынку) ўпаўнаважаным органам дзяржавы-члена і Камісіяй за здзяйсненне дзеянняў (бяздзейнасці), якое парушае адначасова і нацыянальнае заканадаўства дзяржавы-члена на ўнутраным рынку дзяржавы-члена, і пункт 1 артыкула 76 Дагавора на трансгранічным рынку, якім чынам павінна ажыццяўляцца размежаванне кампетэнцыі і прыцягненне да адказнасці адзначанай асобы?

3. У выпадку правядзення расследавання (прыцягнення да адказнасці) у сувязі з аднымі і тымі ж (аналагічнымі) дзеяннямі (бяздзейнасцю) гаспадарчага суб'екта ў нацыянальным органе і Камісіі, з улікам прынцыпу *non bis in idem* і ўсталяванага размежавання кампетэнцыі, якім чынам, у якім парадку ажыццяўляецца спыненне расследавання ў органе, які не мае на гэта кампетэнцыі (адмена акта аб прыцягненні да адказнасці)?

II. Працэдура ў Судзе

Згодна з пунктам 68 Статута Суда парадак разгляду спраў аб растлумачэнні вызначаецца Рэгламентам Суда Еўразійскага эканамічнага саюза, зацверджаным рашэннем Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета ад 23 снежня 2014 года № 101 (далей - Рэгламент Суда).

Пункт 73 Статута Суда прадугледжвае, што Суд разглядае справы аб растлумачэнні на пасяджэннях Вялікай калегіі Суда.

Прадметная і суб'ектная юрысдыкцыя Суда ў дачыненні да вынясення запрошанага заяўнікам кансультацыйнага заключэння ўсталявана на падставе палажэнняў Рэгламента Суда і Статута Суда ў пастанове Вялікай калегіі Суда ад 15 красавіка 2019 года аб прыняцці да разгляду заявы Нацыянальнай палаты прадпрымальнікаў аб растлумачэнні Дагавора і Крытэрыяў аднясення рынку да трансгранічнага.

У рамках падрыхтоўкі справы аб растлумачэнні да разгляду ў парадку артыкула 75 Рэгламента Суда накіраваны запыты і атрыманы адказы ад Дзяржаўнай камісіі па абароне эканамічнай канкурэнцыі Рэспублікі Арменія, Міністэрства антыманапольнага рэгулявання і гандлю Рэспублікі Беларусь, Міністэрства нацыянальнай эканомікі Рэспублікі Казахстан, Дзяржаўнага агенцтва антыманапольнага рэгулявання пры Ўрадзе Кыргызскай Рэспублікі, Федэральнай антыманапольнай службы (ФАС Расіі), Вярхоўнага Суда Рэспублікі Беларусь, Вярхоўнага Суда Рэспублікі Казахстан, Вярхоўнага Суда Кыргызскай Рэспублікі, Вярхоўнага Суда Расійскай Федэрацыі, Інстытута заканадаўства Рэспублікі Казахстан, Інстытута заканадаўства і параўнальнага правазнаўства пры Ўрадзе Расійскай Федэрацыі, Навукова-даследчай лабараторыі «Цэнтр даследаванняў канкурэнтнай палітыкі і эканомікі» Расійскай акадэміі народнай гаспадаркі і дзяржаўнай службы пры Прэзідэнце Расійскай Федэрацыі, Еўразійскай эканамічнай камісіі, Арганізацыі эканамічнага супрацоўніцтва і развіцця.

III. Высновы Суда

Кіруючыся пунктам 50 Статута Суда, Вялікая калегія Суда ажыццяўляе тлумачэнне палажэнняў Дагавора і рашэнняў органаў Саюза ў іх сістэмнай узаемасувязі на аснове агульнапрызнаных прынцыпаў і нормаў міжнароднага права з улікам палажэнняў артыкула 31 Венскай канвенцыі аб праве міжнародных дагавораў ад 23 мая 1969 года.

Пытанні, пастаўленыя перад Судом, цесна ўзаемазвязаны, што робіць неабходным для Вялікай калегіі іх разгляд з пункту гледжання матэрыяльна-прававога рэгулявання агульных правілаў канкурэнцыі, а таксама падстаў размежавання кампетэнцыі ў сферы канкурэнцыі паміж дзяржавамі-членамі і Камісіяй.

1. Агульныя прынцыпы і правілы канкурэнцыі змешчаны ў раздзеле XVIII Дагавора. Парадак іх рэалізацыі ўсталяваны Пратаколам, міжнароднымі дагаворамі ў рамках Саюза, а таксама шэрагам актаў, прынятых органамі Саюза. Усталяваныя правам Саюза агульныя правілы канкурэнцыі распаўсюджваюцца на адносіны, звязаныя з рэалізацыяй канкурэнтнай палітыкі на тэрыторыях дзяржаў-членаў, і на адносіны з удзелам гаспадарчых суб'ектаў дзяржаў-членаў, якія аказваюць або могуць аказаць негатыўны ўплыў на канкурэнцыю на тэрыторыях дзвюх і больш дзяржаў-членаў.

У Кансультатыўным заключэнні ад 17 снежня 2018 года Судом усталявана, што «агульныя правілы канкурэнцыі маюць прамое дзеянне і павінны непасрэдна прымяняцца дзяржавамі-членамі як нормы, замацаваныя ў міжнародным дагаворы».

Вялікая калегія Суда адзначае, што парушэнне забаронаў, усталяваных артыкулам 76 Дагавора, з'яўляецца падставай для прыцягнення гаспадарчых суб'ектаў, фізічных асоб і некамерцыйных арганізацый да адказнасці.

У адпаведнасці з пунктам 3 артыкула 74 Дагавора дзяржавы-члены маюць права ўсталёўваць дадатковыя забароны, дадатковыя патрабаванні і абмежаванні ў дачыненні да забаронаў, прадугледжаных артыкуламі 75 і 76 Дагавора.

У Кансультатыўным заключэнні Суда ад 10 ліпеня 2018 года адзначана, што «па пытаннях, перададзеных на наднацыянальны ўзровень рэгулявання, дзяржавы-члены абавязаны ўстрымлівацца ад прыняцця нацыянальных прававых актаў, якія супярэчаць нормам права Саюза».

Такім чынам, любыя дзеянні ўпаўнаважаных органаў дзяржаў-членаў у сферы канкурэнцыі, у тым ліку па прыняцці нацыянальных нарматыўных прававых актаў, павінны быць сумяшчальнымі з правам Саюза, а супярэчнасці паміж палажэннямі права Саюза і нацыянальнымі нормаў ў сферы канкурэнцыі вырашаюцца з улікам прыярытэту права Саюза.

2. Агульныя прынцыпы і правілы канкурэнцыі накіраваны на забеспячэнне выяўлення і спынення антыканкурэнтных дзеянняў, як на тэрыторыі дзяржавы-члена Саюза, так і дзеянняў, якія аказваюць негатыўны ўплыў на канкурэнцыю на трансгранічных рынках на тэрыторыі дзвюх і больш дзяржаў-членаў (пункт 1 артыкула 74 Дагавора).

У Кансультатыўным заключэнні ад 17 снежня 2018 года Вялікая калегія Суда прыйшла да высновы аб тым, што «спыненне парушэнняў агульных правілаў канкурэнцыі ажыццяўляецца на нацыянальным узроўні ўпаўнаважанымі органамі дзяржаў-членаў і на

наднацыянальным узроўні Камісіяй. Пры гэтым размежаванне іх кампетэнцыі адбываецца ў залежнасці ад негатыўнага ўплыву парушэння на канкурэнцыю на рынку адной дзяржавы-члена альбо на канкурэнцыю на трансгранічным рынку».

Упаўнаважаныя органы дзяржаў-членаў у сферы канкурэнцыі дзейнічаюць у межах тэрыторый адпаведных дзяржаў-членаў (нацыянальных рынкаў). У выпадку, калі парушэнне забароны, усталяванай пунктам 1 артыкула 76 Дагавора, аказвае негатыўны ўплыў толькі на нацыянальны рынак адной дзяржавы-члена, спыненне дзеянняў (бяздзейнасці) гаспадарчага суб'екта адносіцца да кампетэнцыі ўпаўнаважанага органа дзяржавы-члена Саюза. У рамках сваёй кампетэнцыі ўпаўнаважаныя органы кіруюцца агульнымі прынцыпамі і правіламі канкурэнцыі, прадугледжанымі Дагаворам, Пратаколам, іншымі актамі права Саюза, унутрыдзяржаўным заканадаўствам у сферы канкурэнцыі.

Вялікая калегія Суда падкрэслівае, што прадугледжаны пунктам 2 артыкула 74 Дагавора і пунктам 8 Пратакола абавязак дзяржаў-членаў прымяняць права Саюза пры спыненні парушэнняў агульных правілаў канкурэнцыі на іх тэрыторыі, не выключае сітуацыю, пры якой нацыянальнае заканадаўства змяшчае нормы, якія супадаюць з палажэннямі Дагавора аб агульных правілах канкурэнцыі. Разам з тым, вызначальным фактарам для ўсталявання кампетэнцыі Камісіі або ўпаўнаважанага органа дзяржавы-члена з'яўляецца геаграфічная характарыстыка рынку.

3. Камісія, як орган Саюза, дзейнічае ў межах паўнамоцтваў, прадастаўленых ёй Дагаворам і міжнароднымі дагаворамі ў рамках Саюза (пункт 2 артыкула 8 Дагавора).

Кантроль над выкананнем агульных правілаў канкурэнцыі ўскладзены на Камісію, калі парушэнне гэтых правілаў аказвае або можа аказаць негатыўны ўплыў на канкурэнцыю на трансгранічных рынках.

Паняцце «трансгранічны рынак» уведзена пунктам 1 артыкула 74 Дагавора і ўяўляе сабой рынак, які ахоплівае тэрыторыі дзвюх і больш дзяржаў-членаў. Пунктам 2 артыкула 74 Дагавора прадугледжана, што крытэрыі аднясення рынку да трансгранічнага ў мэтах вызначэння кампетэнцыі Камісіі ўсталёўваюцца рашэннем Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета. Крытэрыі зацверджаны рашэннем Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета ад 19 снежня 2012 года № 29.

Пунктам 2 Крытэрыяў удакладнена паняцце трансгранічнага рынку, замацаванае ў пункце 1 артыкула 74 Дагавора, з дапамогай вызначэння яго ў якасці таварнага рынку, геаграфічныя межы якога ахопліваюць тэрыторыі дзвюх і больш дзяржаў-членаў. Паняцце таварнага рынку

дадзена ў падпункце 19 пункта 2 Пратакола. Вызначэнне геаграфічных межаў таварнага рынку ажыццяўляецца на падставе пунктаў 23-31 Методыкі ацэнкі стану канкурэнцыі, зацверджанай Рашэннем Савета Еўразійскай эканамічнай камісіі ад 30 лістапада 2013 года № 7 (далей - Методыка).

Такім чынам, кампетэнцыя Камісіі ў сферы канкурэнцыі ўсталёўваецца зыходзячы з асноўнага правіла аб трансгранічным рынку - геаграфічнага крытэрыя. Вялікая калегія Суда лічыць, што норма пункта 2 Крытэрыяў носіць агульны характар і замацоўвае паняцце трансгранічнага таварнага рынку, якое падлягае прымяненню да праваадносін, урэгуляваных артыкулам 76 Дагавора.

4. Вялікая калегія звяртае ўвагу, што ў Крытэрыях прадугледжаны спецыяльныя правілы, якія прымяняюцца дадаткова да агульнага геаграфічнага крытэрыя ў залежнасці ад парушэнняў у сферы канкурэнцыі для мэт іх спынення. Пункты 3-5 Крытэрыяў вызначаюць дадатковыя ўмовы па відах забаронаў, усталяваных артыкулам 76 Дагавора, спыненне парушэнняў якіх на трансгранічных рынках адносіцца да кампетэнцыі Камісіі.

Такім чынам, пункт 5 Крытэрыяў вызначае колькасна-якасны крытэрыі для мэтай спынення парушэнняў забаронаў, усталяваных пунктам 1 артыкула 76 Дагавора (злоўжыванне дамінуючым становішчам), у залежнасці ад колькасці суб'ектаў рынку і іх долі.

Пунктам 5 Крытэрыяў усталяваны долі аб'ёму рэалізацыі або закупкі на трансгранічным рынку, якія ўяўляюць сабой умовы, пры выкананні якіх усталёўваецца дамінуючае становішча гаспадарчага суб'екта на трансгранічным рынку, і, адпаведна, злоўжыванне такім становішчам з улікам негатыўнага ўплыву на канкурэнцыю на трансгранічным рынку падлягае спыненню Камісіяй. Дадзеная выснова ўзгадняецца з пунктамі 57-59 Методыкі. Адпаведна, невыкананне ўмоваў пункта 5 Крытэрыяў азначае адсутнасць у дзеяннях асобы прыкмет парушэння пункта 1 артыкула 76 Дагавора, што выключае паўнамоцтвы Камісіі па спыненні такіх дзеянняў.

У сувязі з гэтым Вялікая калегія Суда канстатуе, што спыненне парушэнняў забароны на дзеянні (бяздзейнасць) гаспадарчага суб'екта, які займае дамінуючае становішча, вынікам якіх з'яўляецца або можа з'явіцца негатыўны ўплыў на трансгранічных рынках, ажыццяўляецца Камісіяй пры выкананні ўмоваў, усталяваных у пункце 5 Крытэрыяў. Кампетэнцыя Камісіі ў сферы канкурэнцыі на трансгранічных рынках, у выпадку задавальнення адпаведных крытэрыяў, з'яўляецца выключнай.

5. З пункту гледжання размежавання кампетэнцыі ў Саюзе створана не сумесная, а двухузроўневая сістэма рэгіянальнага і нацыянальнага вядзення пытанняў канкурэнцыі ў залежнасці ад таго,

закрануты (або могуць быць закрануты) негатыўным уплывам парушэння агульных забаронаў трансгранічныя або нацыянальны рынкі. Разам з тым, з улікам таго, што трансгранічны рынак ахоплівае таварныя рынкі дзяржаў-членаў, негатыўны ўплыў (магчымы негатыўны ўплыў) на трансгранічныя рынкі і адначасова на нацыянальны рынак дзяржавы-члена, варта разглядаць як адзінае парушэнне на трансгранічных рынках.

Вялікая калегія Суда прыходзіць да высновы аб немагчымасці ажыццяўлення кампетэнцыі Камісіяй і ўпаўнаважанымі органамі дзяржаў-членаў у дачыненні да адных і тых жа парушэнняў адначасова. У выпадку, калі асоба з дапамогай здзяйснення аднаго дзеяння парушае заканадаўства дзяржавы-члена і пункт 1 артыкула 76 Дагавора, прычым такое парушэнне аказвае або можа аказаць негатыўны ўплыў на канкурэнцыю на трансгранічных рынках (мае месца супадзенне складу парушэння), тады невыкананне пункта 1 артыкула 76 Дагавора на трансгранічным рынку падлягае спыненню Камісіяй і выключае адказнасць па нацыянальным заканадаўстве.

6. Вялікая калегія звяртае ўвагу на існаванне механізму ўзаемадзеяння ўпаўнаважаных органаў дзяржаў-членаў і Камісіі. Пратакол змяшчае працэсуальныя гарантыі, якія выключаюць магчымасць правядзення адначасовага разгляду, расследавання, прыцягнення да адказнасці Камісіяй і ўпаўнаважанымі органамі дзяржавы-члена ў дачыненні да адных і тых жа парушэнняў.

6.1 Згодна з пунктам 58 Пратакола, калі ўпаўнаважанымі органамі дзяржаў-членаў пры разглядзе заяў аб парушэнні агульных правілаў канкурэнцыі на аснове Крытэрыяў будзе ўсталявана падведанасць ЕЭК па разглядзе адпаведных заяў (матэрыялаў), такія заявы (матэрыялы) перадаюцца ў Камісію.

Аналагічны парадак дзейнічае і ў выпадку ўсталявання Камісіяй падведанасці ўпаўнаважаных органаў дзяржаў-членаў пры разглядзе заяў (матэрыялаў) аб парушэнні агульных правілаў канкурэнцыі: рашэнне аб перадачы заявы (матэрыялаў) ўпаўнаважаным органам дзяржаў-членаў Саюза таксама прымаецца на любой стадыі іх разгляду (абзац 1 пункта 60 Пратакола).

Працэдурныя аспекты ўзаемадзеяння ЕЭК і ўпаўнаважаных органаў урэгуляваны Рашэннямі Савета Еўразійскай эканамічнай камісіі ад 23 лістапада 2012 года № 97 «Аб парадку разгляду заяў (матэрыялаў) аб парушэнні агульных правілаў канкурэнцыі на трансгранічных рынках», № 98 «Аб парадку правядзення расследавання парушэнняў агульных правілаў канкурэнцыі на трансгранічных рынках» (далей - Парадак правядзення расследавання), № 99 «Аб парадку разгляду спраў аб парушэнні агульных правілаў канкурэнцыі на трансгранічных рынках» і грунтуюцца на прынцыпах супрацоўніцтва і транспарэнтнасці.

Такім чынам, у праве Саюза прадугледжаны нарматыўна-прававыя і арганізацыйна-прававыя механізмы ўзаемадзеяння наднацыянальных і нацыянальных органаў пры ажыццяўленні імі кантролю над выкананнем агульных правілаў канкурэнцыі, у тым ліку па перадачы спраў па падведаннасці ў адпаведнасці з усталяванай кампетэнцыяй на стадыях разгляду заяў (матэрыялаў) і правядзення расследаванняў. Дадзеныя механізмы накіраваны на тое, каб выключыць спыненне парушэнняў агульных правілаў канкурэнцыі органамі, якія не маюць на гэта паўнамоцтваў, зыходзячы з усталяваных правам Саюза правілаў размежавання кампетэнцыі.

6.2 Прадугледжанае правам Саюза размежаванне кампетэнцыі і перадача заяў і матэрыялаў па падведаннасці ўяўляюць сабой прыватны выпадак рэалізацыі прынцыпаў надзялення кампетэнцыяй і супрацоўніцтва, прадстаўленых нарматыўна ў пункце 2 артыкула 8 і абзацы 7 артыкула 3 Дагавора, адпаведна. Працэдурна гэта з'яўляецца падставай для прыпынення і спынення разгляду заяў (матэрыялаў), правядзення расследаванняў у органах, якія не маюць адпаведнай кампетэнцыі.

Рашэнне ўпаўнаважанага органа дзяржавы-члена аб перадачы заявы аб парушэнні агульных правілаў канкурэнцыі на разгляд Камісіі суправаджаецца накіраваннем адпаведнага звароту ў Камісію. Такі зварот з'яўляецца падставай прыпынення разгляду заявы аб парушэнні агульных правілаў канкурэнцыі ўпаўнаважаным органам - да самага прыняцця Камісіяй аднаго з рашэнняў: аб правядзенні расследавання парушэнняў, аб перадачы заявы па падведаннасці, аб вяртанні заявы ва ўпаўнаважаны орган, з якога яна паступіла. Пытанні зместу звароту ўпаўнаважанага органа, дакументы, якія прыкладаюцца, тэрміны паведамлення заяўніка і іншыя працэдурныя аспекты ўрэгуляваны ў пункце 58 Пратакола.

У якасці падставы спынення разгляду заявы (матэрыялаў) нацыянальнымі ўпаўнаважанымі органамі прадугледжана прыняцце Камісіяй рашэння аб правядзенні расследавання парушэнняў агульных правілаў канкурэнцыі на трансгранічных рынках або аб перадачы заявы (матэрыялаў) аб парушэнні такіх правіл па падведанасці ва ўпаўнаважаныя органы іншых дзяржаў-членаў (пункт 59 Пратакола). Уразуменне пункта 59 Пратакола сведчыць, што гэтая норма мае імператыўны характар, і спыненне разгляду заявы (матэрыялаў) не залежыць ад меркавання органа дзяржавы-члена.

У адпаведнасці з пунктамі 14-15 Парадку правядзення расследавання вызначэнне аб адмове ва ўзбуджэнні справы аб парушэнні агульных правілаў канкурэнцыі на трансгранічных рынках выносіцца Камісіяй у выпадку адсутнасці ў дзеяннях гаспадарчага суб'екта прыкмет парушэння агульных правілаў канкурэнцыі на трансгранічных рынках. Прысуд аб перадачы заявы (матэрыялаў) па падведанасці ва ўпаўнаважаныя органы выносіцца ў выпадку, калі падчас правядзення расследавання выяўлена, што парушэнне, якое разглядаецца, не адносіцца да кампетэнцыі Камісіі і на падставе праведзенага расследавання зроблена выснова аб наяўнасці прыкмет парушэння антыманапольнага заканадаўства дзяржавы-члена.

Вышэйадзначанае дае падставы для высновы Вялікай калегіі аб тым, што парадак спынення правядзення расследаванняў у органах, якія не маюць на гэта кампетэнцыі, вызначаецца раздзелам VI Пратакола.

7. Вялікая калегія Суда адзначае, што ў выпадку прыцягнення да адказнасці гаспадарчага суб'екта за парушэнне агульных правілаў канкурэнцыі і накладання санкцый адначасова рашэннямі ўпаўнаважанага органа дзяржавы-члена і Камісіі, адмене падлягае тое рашэнне, якое парушае кампетэнцыю.

Асобнай праявай прынцыпу *non bis in idem* у праве Саюза з'яўляецца норма падпункта "в" пункта 11 Методыкі разліку штрафаў за парушэнне агульных правілаў канкурэнцыі на трансгранічных рынках, зацверджанай Рашэннем Савета Еўразійскай эканамічнай камісіі ад 17 снежня 2012 года № 118, згодна з якой пры прымяненні штрафных санкцый за парушэнне агульных правілаў канкурэнцыі на трансгранічных рынках выконваецца правіла аб тым, што правапарушальнік не можа несці адказнасць двойчы за адно і тое ж парушэнне.

У сілу падpunkта 1 пункта 50 Статута, Суд пры ажыццяўленні правасуддзя, якое ўключае і прадастаўленне кансультаўнага заключэння, прымяняе агульнапрызнаныя прынцыпы і нормы міжнароднага права. Пры вынясенні судовага акта Суд грунтуецца на агульных канстытуцыйных традыцыях дзяржаў-членаў Саюза, а таксама міжнародных пагадненнях аб абароне правоў чалавека.

Прымяненне дадзенага падыходу пры спыненні парушэнняў агульных правілаў канкурэнцыі азначае немагчымасць для асобы адначасова быць падвергнутай адказнасці за здзяйсненне аднаго і таго ж дзеяння рашэннямі Камісіі і ўпаўнаважанага органа дзяржавы-члена (*non bis in idem*),

У такім выпадку зварот да прынцыпу *non bis in idem* і абавязак добрасумленнага выканання палажэнняў права Саюза аб размежаванні кампетэнцыі цягнуць адмену рашэння, прынятага з парушэннем патрабаванняў Дагавора аб размежаванні паўнамоцтваў паміж Камісіяй і нацыянальнымі органамі.

8. На падставе вышэйпададзенага Вялікая калегія Суда прыходзіць да наступных высноваў.

8.1 У выпадку, калі дзеяннямі (бяздзейнасцю) гаспадарчага суб'екта дзяржавы-члена Еўразійскага эканамічнага саюза здзяйсняецца парушэнне як нацыянальнага заканадаўства дзяржавы-члена на ўнутраным рынку адпаведнай дзяржавы-члена, так і пункта 1 артыкула 76 Дагавора на трансгранічным рынку, пры ўмове выканання пункта 5 Крытэрыяў, разгляд названых дзеянняў (бяздзейнасці) адносіцца да выключнай кампетэнцыі Камісіі.

8.2 З улікам усталяваных у праве Саюза крытэрыяў размежавання кампетэнцыі, парадку ўзаемадзеяння Камісіі і ўпаўнаважаных органаў дзяржаў-членаў магчымасць адначасовага ажыццяўлення кампетэнцыі ў сферы кантролю над выкананнем агульных правілаў канкурэнцыі на трансгранічных рынках Камісіяй і ўпаўнаважанымі органамі дзяржаў-членаў выключаецца.

Разгляд Камісіяй справы аб парушэнні пункта 1 артыкула 76 Дагавора на трансгранічным рынку выключае магчымасць упаўнаважанага органа дзяржавы-члена прыцягваць да адказнасці гаспадарчага суб'екта, дзеянні якога парушаюць пункт 1 артыкула 76 Дагавора на нацыянальным рынку.

8.3 У выпадку прыцягнення да адказнасці за парушэнне правілаў канкурэнцыі і накладання санкцый адначасова і рашэннем ўпаўнаважанага органа, і рашэннем Камісіі, адмене падлягае тое рашэнне, якое парушае кампетэнцыю, прадугледжаную Дагаворам.

Парадак спынення правядзення расследаванняў у органах, якія не маюць на гэта кампетэнцыі, вызначаецца раздзелам VI Пратакола аб

агульных прынцыпах і правілах канкурэнцыі (Дадатак № 19).

IV. Заключныя палажэнні

Копію дадзенага Кансультацыўнага заключэння накіраваць заяўніку.

Кансультацыўнае заключэнне размясціць на афіцыйным інтэрнэт-сайце Суда.

Старшынствуючы

Суддзі

Ж.Н. Баішаў

А.М. Ажыбраімава

Э.У. Айрыян

Дз.Г. Колас

Т.Н. Нешатаева

В.Х. Сяйцімава

Г.А. Скрыпкіна

А.Э. Туманян

А.А. Федарцоў

К.Л. Чайка